

*

טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 7), התשפ"א-2021 –

הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 7), התשפ"א-2021, מצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את הנוסח הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, תשע"ו-2016 (להלן: "**החוק**") מסדיר את ענף הרכב בישראל על תחומיו השונים ובכלל זה: ייצור רכב; ייבוא רכב; סחר ברכב; ייצור, ייבוא וסחר במוצרי תעבורה; מתן שירותי תחזוקה לרכב; ושמאות רכב. מטרת החוק הינה הסדרת השירותים בענף הרכב, תוך הבטחת רמה מקצועית הולמת של נותני השירותים, שמירה על בטיחות הרכב, הגנה על שלום הציבור ובטיחותו, מתן שירות סדיר וזמין למקבלי השירות, קיומם של תנאים הולמים במקומות מתן השירותים וקידומה של התחרות בענף הרכב והגנת הצרכן. החוק מחליף את ההסדרה של ענף הרכב שקדמה לו, באמצעות חמישה צווי פיקוח שהוצאו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן: "**צווי הפיקוח**").

מאז נכנס החוק לתוקף, ביום 18 באוקטובר 2016, פעל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: "**המשרד**") באופן מאומץ להשלמת פרסום חקיקת המשנה לפי החוק, במטרה להבטיח את יישומו של החוק בצורה מלאה ככל הניתן, וכן לעמוד בלוחות הזמנים להשלמת מטלה זו כפי שנקבעו בסעיף 247 לחוק – עד תום שנתיים מיום תחילת החוק.

על אף האמור, עקב היקפו הרחב של החוק המחזיק 253 סעיפים, וריבוי חקיקת המשנה שנקבעה בו, לא עלה בידי המשרד להשלים את פרסום מלוא חקיקת המשנה לפי החוק עד לתום שנתיים מיום התחילה, ולכן תוקן סעיף 247 לחוק (תיקון מס' 4), באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד ליום 31 בדצמבר 2019.

כתוצאה מהבחירות לכנסת ה-21, ובעקבותיהן הבחירות החוזרות לכנסת ה-22, לא עלה בידי המשרד להשלים את אישור קבצי חקיקת המשנה מכוחו של החוק, גם בתקופת ההארכה שאושרה כאמור, ולכן תוקן סעיף 247 לחוק פעם נוספת (תיקון מס' 6) באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד ליום 31 בדצמבר 2020.

גם במסגרת ארכה נוספת זו לא עלה בידי המשרד להשלים את פרסום חקיקת המשנה לפי החוק, הפעם כתוצאה ממערכת הבחירות הנוספת לכנסת ה-23 ומהמועד שבו הוקמה הממשלה המכהנת, בחודש מאי 2020, אשר הביא לעיכוב נוסף בהשלמת הליכי ההיוועצויות הנדרשות לצורך אישור חקיקת המשנה.

כדי למנוע מצב של ריק סטאטוטורי ביחס לאותם תחומי פעילות בתחום הרכב, אשר לגביהם לא יעלה בידי המשרד לפרסם את חקיקת המשנה לפי החוק, מוצע להאריך את תקופת תוקפם של צווי פיקוח, ככל שאלה לא ישונו או יבוטלו, או כל עוד לא ייכנסו לתוקפן הוראות במקומם לפי החוק בעניינים המוסדרים בהם, עד ליום 31 בדצמבר 2021, במהלכה ישלים המשרד את פרסום חקיקת המשנה לפי החוק.

הצעת החוק הועברה למזכירות הממשלה ביום 25 באוקטובר 2020, אולם לא הועלתה לדיון; עם התפזרותה של הכנסת ה-23, הוארך תוקף ההוראה האמורה לפי סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת עד ליום 5 ביולי 2021. בנסיבות אלה, ועל מנת להימנע מפקיעת תוקפם של צווי הפיקוח במועד האמור, מוגשת הצעה זו לחקיקה מזורזת.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

להצעה אין עלות תקציבית ישירה על תקציב המדינה.

תקציב

החוק המוצע אינו כרוך בהוצאה מתקציב המדינה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת בזאת חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי (בפועל) של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

סיווגים

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית

מוגש על ידי שרת התחבורה והבטיחות
בדרכים

י"א בתמוז התשפ"א
21 ביוני 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה

סיוטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 7), התשפ"א-2020

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים

סעיף 247 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 ("החוק") קובע כי צווי הפיקוח שהוציא שר התחבורה והבטיחות בדרכים מכוחו של חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, המפורטים בסעיף ("צווי הפיקוח") ומסדירים את ענף הרכב, אותם מיועד החוק להחליף, יעמדו בתוקפם כל עוד לא שונו או בוטלו או כל עוד לא נכנסו לתוקפן הוראות במקומם לפי החוק.

בנוסח החוק במקור, נקצבו למשרד שנתיים ממועד תחילת החוק לתוקפם של צווי הפיקוח, אשר הוארכו בתיקוני חקיקה מעת לעת, באופן שהמועד המעודכן לפקיעת תוקפם של צווי הפיקוח עומד כיום על 31 בדצמבר 2020. עם פיזור של הכנסת ה-23, הוארך מועד זה מתוקף סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, עד ליום 5 ביולי 2021.

המשמעות המעשית של פקיעת תוקפם של צווי הפיקוח, היא מצב של "ריק סטאטוטורי" ביחס לאותם תחומי פעילות בענף הרכב, לגביהם טרם הותקנו התקנות מכוחו של החוק (מוסכים, שמאי רכב, מוצרי תעבורה וייצור רכב ושיווקו), ובכלל זה, אובדן המקור החוקי לגבייתן של אגרות עבור הרישיונות בתחומים אלה.

הליכי אישור חקיקת המשנה מכוחו של החוק מתקדמים, אך הם לא צפויים להסתיים עד המועד האמור. לפיכך מוצע לדחות את המועד הקבוע בסעיף 247 לחוק עד ליום כ"ז בטבת תשפ"ב (31 בדצמבר 2021).

עקב הצורך להשלים את הליך החקיקה עד ליום 5 ביולי 2021, מתבקשת הממשלה לאשר את סיוטת החוק, ולבקש מוועדת הכנסת להורות על קידום הדיון בה בהליך מהיר, שכן המועד הקבוע בחוק הקיים איננו מאפשר ניהול הדיון בהליך הרגיל.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון

בשים לב לדחיפות בקידום הליך החקיקה על רקע המועד הצפוי לפקיעת תוקפם של צווי הפיקוח, ועל רקע האינטרס הציבורי בהארכת תוקפם של צווי הפיקוח, אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה הזו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה

אין מניעה משפטית מקבלת ההחלטה שעיקרה קידום הליך חקיקה דחוף.



דוד טמיר, עו"ד
היועץ המשפטי (בפועל)
משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

טיטת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, (תיקון מס' 7), התשפ"א – 2021

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, תשע"ו-2016 (תיקון מס' 7), התשפ"א – 2020.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, תשע"ו-2016 (להלן: "החוק") מסדיר את ענף הרכב בישראל על תחומיו השונים ובכלל זה: ייצור רכב; ייבוא רכב; סחר ברכב; ייצור, ייבוא וסחר במוצרי תעבורה; מתן שירותי תחזוקה לרכב; ושמואות רכב. מטרת החוק הינה הסדרת השירותים בענף הרכב, תוך הבטחת רמה מקצועית הולמת של נותני השירותים, שמירה על בטיחות הרכב, הגנה על שלום הציבור ובטיחותו, מתן שירות סדיר וזמין למקבלי השירות, קיומם של תנאים הולמים במקומות מתן השירותים וקידומה של התחרות בענף הרכב והגנת הצרכן. החוק מחליף את ההסדרה של ענף הרכב שקדמה לו, באמצעות חמישה צווי פיקוח שהוצאו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן: "צווי הפיקוח").

מאז נכנס החוק לתוקף, ביום 18.10.16, פעל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן: "המשרד") באופן מאומץ להשלמת פרסום חקיקת המשנה לפי החוק, במטרה להבטיח את יישומו של החוק בצורה מלאה ככל הניתן, וכן לעמוד בלוחות הזמנים להשלמת מטלה זו כפי שנקבעו בסעיף 247 לחוק.

על אף האמור, עקב היקפו הרחב של החוק המחזיק 253 סעיפים, וריבוי חקיקת המשנה שנקבעה בו, לא עלה בידי המשרד להשלים את פרסום מלוא חקיקת המשנה לפי החוק עד לתום שנתיים מיום התחילה, ולכן תוקן סעיף 247 לחוק (תיקון מס' 4), באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד ליום 31 בדצמבר 2019.

כתוצאה מהבחירות לכנסת ה-21, ובעקבותיהן הבחירות החוזרות לכנסת ה-22, לא עלה בידי המשרד להשלים את אישור קבצי חקיקת המשנה מכוחו של החוק, גם בתקופת ההארכה שאושרה כאמור, ולכן תוקן סעיף 247 לחוק פעם נוספת (תיקון מס' 6) באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד ליום 31.12.20.

גם במסגרת ארכה נוספת זו לא עלה בידי המשרד להשלים את פרסום חקיקת המשנה לפי החוק, הפעם כתוצאה ממערכת הבחירות הנוספת לכנסת ה-23 ומהמועד שבו הוקמה הממשלה המכהנת, בחודש מאי 2020, אשר הביא לעיכוב נוסף בהשלמת הליכי ההיועצויות הנדרשות לצורך אישור חקיקת המשנה.

בחודש אוקטובר 2020 פנתה שרת התחבורה והבטיחות בדרכים דאז למזכיר הממשלה בניסיון לקדם את תיקון הוראת סעיף 247 לחוק לצורך ארכה נוספת לתוקפם של צווי הפיקוח, אולם גם ניסיון זה לא עלה יפה, עקב פיזור הכנסת ה-23 ביום 23 בדצמבר 2020. בעקבות פיזור של הכנסת כאמור, הוארך תוקפם של צווי הפיקוח מכוח הוראת סעיף 38 לחוק יסוד הכנסת, עד ליום 5 ביולי 2021 – 3 חודשים ממועד השבעת הכנסת ה-24.

כדי למנוע מצב של ריק סטאטוטורי ביחס לאותם תחומי פעילות בתחום הרכב, אשר לגביהם לא יעלה בידי המשרד לפרסם את חקיקת המשנה לפי החוק, מוצע להאריך את תקופת תוקפם של צווי פיקוח, ככל שאלה לא ישונו או יבוטלו, או כל עוד לא ייכנסו לתוקפן הוראות במקומם לפי החוק בעניינים המוסדרים בהם, בשישה חודשים נוספים עד ליום 31 בדצמבר 2021, במהלכה ישלים המשרד את פרסום חקיקת המשנה לפי החוק.

ג. עיקרי החוק המוצע

עיקר 1:

סעיף 247 לחוק בנוסחו הנוכחי, עניינו שמירת תוקפם של צווי הפיקוח וכן הוראות נוהל שנקבעו מכוחם ופורסמו באתר האינטרנט של המשרד, עד להשלמת פרסום חקיקת המשנה לפי החוק.

לאור האמור מוצע לתקן את הרישא לסעיף, כך שתוקפם של צווי הפיקוח והוראות הנוהל שנקבעו מכוחם יעמוד עד ליום 31 בדצמבר 2021 – הארכה של שישה חודשים נוספים, במהלכה יתאפשר למשרד להשלים את פרסום חקיקת המשנה מכוחו של החוק. (סעיף 1 לחוק המוצע)

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

החוק יתוקן בהתאם לתיקון המוצע.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

עיקר השפעת הצעת החוק היא הארכת תוקפם של צווי הפיקוח וכן הוראות הנוהל שנקבעו מכוחם, החלים בתחום הרכב, כל עוד הם לא שונו, בוטלו לפי דין או כל עוד לא נכנסו לתוקף הוראות במקומם לפי החוק בעניינים המוסדרים בהם. משכך, לא צפויה השפעה משמעותית על תקציב המדינה או על התקנים במשרדי הממשלה.

ו. הערות שהתקבלו לתזכיר החוק

לא התקבלו הערות לתזכיר החוק

ז. עמדת היועץ המשפטי לממשלה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי) סומך את ידו על הצעת החוק מן הבחינה המשפטית.

ח. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 7) התשפ"א-2021 *

תיקון סעיף 247 1. בחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016¹, בסעיף 247 במקום לחוק "ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020), " יבוא "כו' בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021)".

דבריו הסבר

כללי חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016 (להלן - החוק) מסדיר את ענף הרכב בישראל על תחומיו השונים ובכלל זה: ייצור רכב; ייבוא רכב; סחר ברכב; ייצור, ייבוא וסחר במוצרי תעבורה; מתן שירותי תחזוקה לרכב; ושמאות רכב. מטרת החוק היא הסדרת השירותים בענף הרכב, תוך הבטחת רמה מקצועית הולמת של נותני השירותים, שמירה על בטיחות הרכב, הגנה על שלום הציבור ובטיחותו, מתן שירות סדיר וזמין למקבלי השירות, קיומם של תנאים הולמים במקומות מתן השירותים וקידומה של התחרות בענף הרכב והגנת הצרכן.

סעיף 1 טרם חקיקת החוק הוסדר ענף הרכב באמצעות חמישה צווי פיקוח שהוצאו מכוח חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן - צווי הפיקוח).

סעיף 247 לחוק שעניינו שמירת תוקף, נועד לשמור את תוקפם של צווי הפיקוח ושל הוראות נוהל שנקבעו מכוחם ופורסמו באתר האינטרנט של המשרד (להלן - הנהלים), עד להשלמת פרסום חקיקת המשנה לפי החוק. בתחילה קבע נוסחו של סעיף 247 לחוק כי תוקפם של צווי הפיקוח והנהלים יישמר כל עוד לא שונו או בוטלו לפי דין או כל עוד לא נכנסו לתוקפן הוראות במקומם לפי חוק זה בעניינים המוסדרים בהם או עד תום שנתיים מיום התחילה, לפי המוקדם מבניהם.

* הצעת חוק מס' פ...; הועברה לוועדה ביום...
י' סייח התשע"ו, עמ' 970; התשע"ט, עמ' 254.

החוק נכנס לתוקפו ביום ט"ז בתשרי התשע"ז (18 באוקטובר 2016). מאז שנכנס החוק לתוקף פעל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן - המשרד) באופן מאומץ להשלמת פרסום חקיקת המשנה לפי החוק, במטרה להבטיח את יישומו של החוק בצורה מלאה ככל הניתן, וכן לעמוד במועד להשלמת מטלה זו כפי שנקבע בסעיף 247 לחוק כאמור.

על אף האמור, עקב היקפו הרחב של החוק הכולל 253 סעיפים, וריבוי הוראות ההסמכה לחקיקת משנה שנקבעו בו, לא עלה בידי המשרד להשלים את פרסום מלוא חקיקת המשנה לפי החוק עד לתום שנתיים מיום התחילה, ולכן תוקן סעיף 247 לחוק בחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 4), התשע"ח - 2018 באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד יום ג' בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2019).

עם זאת, בשל הבחירות לכנסת ה-21, ובעקבותיהן הבחירות החוזרות לכנסת ה-22, לא עלה בידי המשרד להשלים את שאר הליכי חקיקת המשנה הנדרשים מכוחו של החוק, גם בתקופת ההארכה שאושרה בתיקון מס' 4 לחוק כאמור ולכן תוקן סעיף 247 לחוק בחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (תיקון מס' 6), התש"ף - 2020 באופן שהאריך את תוקפם של צווי הפיקוח עד יום ט"ז בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2020). מועד זה הוארך לפי סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת עד ליום 5 ביולי 2021.

גם במהלכה של תקופה זו, בשל הבחירות החוזרות לכנסת ה-23, שרק לאחריהן הוקמה הממשלה המכהנת (בחודש מאי 2020), לא עלה בידי המשרד להשלים את הליכי חקיקת המשנה הנדרשים מכוחו של החוק, גם בתקופת ההארכה שאושרה בתיקון מס' 6 לחוק כאמור.

לעת הזו, הותקנו שבעה קובצי תקנות לפי החוק: תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (יבוא רכב ושיווק, תיווך ביבוא אישי ואגרות), התשע"ז-2016, תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (יבוא רכב ושיווק וסחר ברכב), התשע"ז-2016, תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (הפחתה של סכומי העיצום הכספי), התשע"ז-2017, תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (סירוב לתת שירות), התשע"ז-2017, תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (השפעה אסורה על שיקול דעת של שמאי רכב), התשע"ח-2017, תקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (ייצור מוצרי תעבורה, יבואם והסחר בהם), התשע"ח-2018 ותקנות רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (פעולות ברכב המותרות שלא במוסד או במוסד נייד), התשע"ח-2018.

לפיכך, כדי למנוע מצב של ריק סטאטוטורי ביחס לאותם תחומי פעילות בתחום הרכב, אשר לגביהם לא עלה בידי המשרד לפרסם את חקיקת המשנה לפי החוק, ביניהם רישוי מוסכים, ייצור רכב ושמאי רכב וההוראות החלות עליהם, מוצע להאריך את תקופת תוקפם של צווי הפיקוח והנהלים, כל עוד הם לא ישונו או יבוטלו, או כל עוד לא ייכנסו לתוקפן הוראות במקומם לפי החוק בעניינים המוסדרים בהם, בתקופה של שנה נוספת מתום המועד הקבוע כיום בסעיף 247 לחוק, קרי עד יום כז' בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021). במהלך תקופה זו יפעל המשרד להשלים את פרסום כלל חקיקת המשנה הנדרשת לפי החוק.